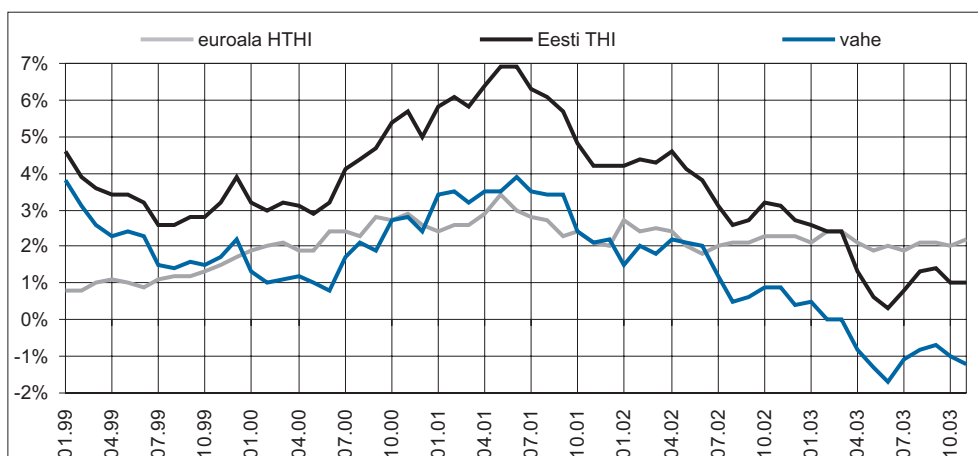

III

INFLATSIION

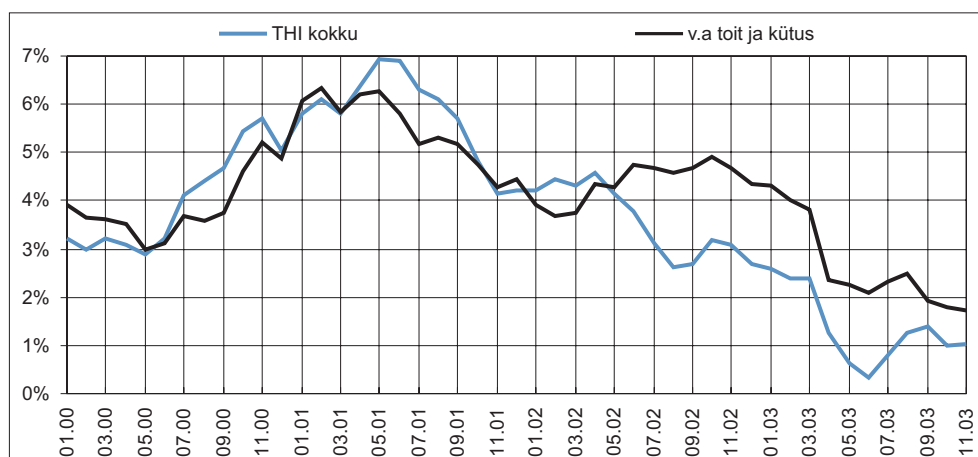
Tarbijahinnaindeks

2003. aasta II poolel lõppes tarbijahindade kasvutempo aeglustumine, mis asendus tagasihoidliku kiirenemisega. Inflatsioonitempo tõus II kvartali 0,7%lt III kvartalis 1,2%ni oli toidu- ja kütusehindade vahepealse madalseisu järel loogiline. Sellele vaatamata jäi hinnatõus aeglasemaks kui euroalal (vt joonis 3.1). Eesti tarbijahindade kasvutempo alanemine oktoobris-novembris 1,0%ni ei kõigutanud 2004. aasta kohta tehtud inflatsioonikasvu prognoose. 2003. aasta kokkuvõttes oli 12 kuu tarbijahindade kasv 1,3%, mis on taasiseseisvusaja madalaim aasta keskmine tase.

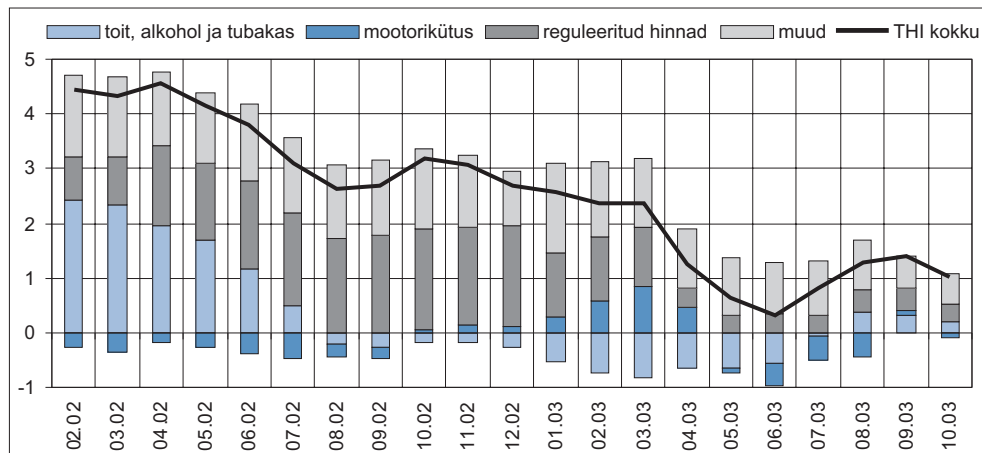

Joonis 3.1. Eesti ja euroala tarbijahindade aastakasv

Nagu euroalal nii ka Eestis kujundasid inflatsioonitempot peamiselt toiduainete, nafta- ja administratiivselt reguleeritavad hinnad (vt joonised 3.2 ja 3.3). Eesti tarbijahindade kasvu aeglustumine oli eeskätt tingitud välisarenguist. Üleilmse nõudluskeskkonna nõrkus väljendus impordihindades, mis sisendina mõjutasid ka teisi Eesti hindu. Eelkõige pidurdus tootjahindade ja suurema osa ekspordihindade tõus, seejärel kandus mõju ka tarbijahindadesse.

Joonis 3.2. Tarbijahinna kasv

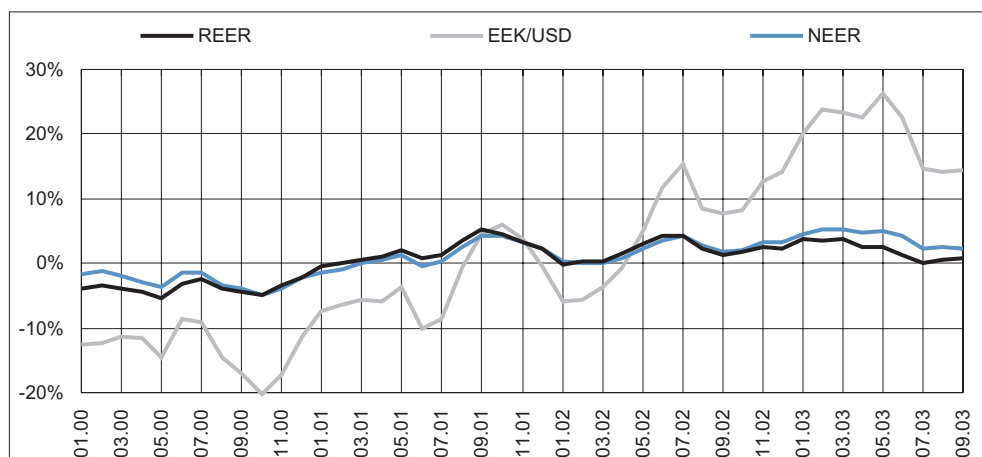
Joonis 3.3. Komponentide absoluutsed mõjuulatused THl kasvus (protsendipunktides)

Kui 2002. a keskel alanud inflatsioonitempo alanemine oli olulisel määral seotud ajutise iseloomuga välistegurite mõju vaibumisega (toiduainete kallinemine aeglustus ja mootorikütus odavnes), siis 2003. aastal põhjustas desinflatsiooni ehk hinnakasvu aeglustumist eelkõige toidu-kaupade odavnemine. Kütusehindade suur kõikumine 2003. aasta jooksul kandus üle ka teiste kaupade ja teenuste hindadesse, kuigi aasta kokkuvõttes oli see mõju väike. Administratiivselt reguleeritud hindade mõjuulatus oli 2003. aastal 2,5 korda väiksem, seda ka poliitilistel põhjustel (Riigikogu valimised). 2004. aasta alguses kiireneb inflatsioonitempo eelkõige uute administratiivsete hinnaotsustuste tõttu ning kevade lõpu poole seoses mitme aktsiisi- ja käibemaksu-määra tõstmisega.

Krooni reaalkurss

Vaatamata Eesti inflatsioonitempo kiirenemisele aeglustus tarbijahindade baasil arvutatud krooni reaalse efektiivse vahetuskursi tõus II kvartali 2,1%lt III kvartalis 0,5%ni, mis on läbi ajaloo madalaim tase. Seejuures suurenes nominaalkursi muudu mõjuulatus ning vähenes inflatsioonierinevuste osatähtsus (vt joonis 3.4). Krooni nominaalkursi muutumine oli peamiselt seotud euro kallinemise aeglustumisega Ameerika dollari suhtes: aastakasv vähenes II kvartali 23,8%lt III kvartalis 14,4%ni.

Hindade pikaajalise lähenemisprotsessi seisukohalt oli krooni reaalkursi 2,1%line tõus 2003. a 10 kuuga võrreldes 2002. a sama perioodiga mõõdukas ning tasakaaluline.

Joonis 3.4. Eesti krooni reaalkursi aastane muut